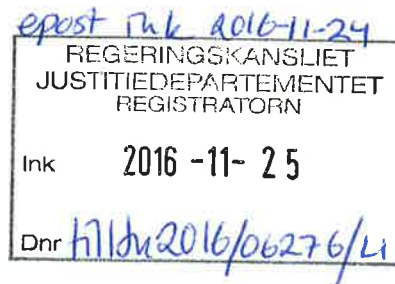

Justitiedepartementet
Rosenbad 4
103 33 STOCKHOLM

Ju.L1@regeringskansliet.se

Stockholm den 24 november 2016

Remissvar

Departementspromemorian Jämn könsfördelning i bolagsstyrelser (Ds 2016:32)

I rubricerade departementspromemoria föreslås ändringar i aktiebolagslagen som innebär att aktiemarknadsbolag ska åläggas en sanktionsavgift om inte minst fyrtio procent av bolagets styrelseledamöter är av vardera kön. Avsikten är att lagändringen ska påskynda en positiv förändring av könsfördelningen både i fråga om styrelsen och andra ledande befattningar i näringslivet. Långsiktigt är målsättningen en helt jämn könsfördelning.

Sammanfattning

Alecta **avstyrker** förslaget.

Alecta ser gärna att både andelen kvinnor på ledande poster i näringslivet ökar och andelen kvinnor i bolagsstyrelserna. Alecta arbetar metodiskt för att andelen kvinnor i bolagsstyrelserna i bolagen som Alecta deltar i valberedningen ska uppgå till i vart fall 40 procent. Efter årsstämmorna 2016 uppgick andelen kvinnor i bolagsstyrelserna i Alectas innehav till 37 procent i snitt, oräknat vd, suppleanter och arbetstagarrepresentanter. Alecta är på god väg att uppnå en andel om i vart fall 40 procent. Alectas metodiska arbete ger resultat och det sker utan lagstiftning samt möjliggör beaktande av enskilda bolags förutsättningar. Alectas uppfattning är att tvingande lagregler om könskvotering i bolagsstyrelser inte är rätt metod.

Alecta anser att lagstadgad kvotering till företagens styrelser är ett oönskat ingrepp i äganderätten. Frågan om styrelsens sammansättning bör uteslutande vara en fråga för bolagets ägare. Förslaget brister i proportionalitet och det rubbar den svenska modellen för bolagsstyrning.

Alecta är av åsikten att om förslaget ändå genomförs ska *inte* den verkställande direktören, tas med vid beräkningen av könsfördelningen i styrelsen.

Förslagen rörande bolagsstämmovalda styrelseledamöter i aktiemarknadsbolag

Alecta avstyrker de förslagna ändringarna i aktiebolagslagen och aktiebolagsförordningen avseende aktiemarknadsbolag (börsbolag).

Ingrepp i äganderätten

Alecta anser att lagstadgad kvotering till företagets styrelser är ett oönskat ingrepp i äganderätten. Det skulle ta ifrån bolagens ägare den självklara rätten att själva utse sina styrelserepresentanter; det måste vara upp till varje bolags ägare att själva bestämma styrelsens sammansättning (undantaget arbetstagarrepresentanter) så att den har den kompetens som ägarna bedömer vara den bästa för att bolaget skall bli framgångsrikt.

Den svenska modellen för bolagsstyrning bygger på att aktieägare utövar sin ägarroll aktivt och tar ansvar för bolaget, framför allt genom att engagera sig i styrelsen. Ett särskilt utmärkande drag är att de större ägarna är involverade i nomineringsprocessen för styrelse och revisor genom att delta i bolagens valberedningar. Denna modell rubbas om staten går in med långtgående tvingande regler vad avser könsfördelning. Det blir särskilt besvärande när det handlar om att tvinga fram en sortering av individer utifrån kön - ett förfarande som på goda grunder är olagligt i alla andra delar av samhällslivet.

En bolagsstyrelses uppgift är att styra och leda en verksamhet. Styrelsen ska för ägarnas räkning svara för bolagets organisation och förvalta bolagets angelägenheter på ett sådant sätt att ägarnas intresse av långsiktigt god och hållbar kapitalavkastning tillgodoses på bästa möjliga sätt. Beslutet om vilka som ska sitta i styrelsen är ett av de mest viktiga som ett företags ägare har att fatta. Tanken på att en bolagsstyrelse i likhet med exempelvis politiskt valda församlingar, måste vara så sammansatt att den representerar personer med olika kön, med olika etnisk bakgrund och från skilda regionala hemvist blir därför fel.

Bristande proportionalitet

Alecta ser gärna att andelen kvinnor på ledande poster i näringslivet ökar och en högre andel kvinnor i bolagsstyrelserna är en rimlig strävan. Men vår uppfattning är att tvingande lagregler om könskvotering i bolagsstyrelser inte är rätt metod för att främja en sådan utveckling.

Andelen bolagsstämmovalda kvinnor i aktiemarknadsbolagens styrelser anges i promemorian vara cirka 32 procent efter bolagsstämmosäsongen 2016. Andelen ökar tydligt för tredje året i rad; sedan 2013 en ökning med över 8 procentenheter och sedan 2002 en ökning med cirka 25 procentenheter enligt mätningar av Andra AP-fonden/Nordic Investor Services¹. Inför stämmorna 2016 ingick Alecta

¹ Andra AP-fondens Kvinnoindex för 2016, <http://www.ap2.se/sv/hallbarhet-agarstyrning/mangfald/kvinnoindex/>

i 19 valberedningar. Sammantaget uppgick andelen kvinnor i dessa bolag till 37% i snitt, oräknat vd, suppleanter och arbetstagarrepresentanter. Alecta har metodiskt arbetat i valberedningarna för att nå en jämnare könsfördelning. Ett arbete som har kunnat ske utan lagstiftning. Bolagens styrelser har via ett idogt valberedningsarbete kunnat utvecklas i en takt som är anpassad utifrån varje bolags förutsättning.

Detta resultat har nåtts utan lagstiftning. Detta visar enligt Alecta att självreglering fungerar väl och därför fortsatt bör användas.

Utvecklingen går således redan i den av regeringen förespråkade riktningen med starkt ökande kvinnoandelar i aktiemarknadsbolagens styrelser. Därtill framgår av statistik från Kollegiet för svensk bolagsstyrning att för dem som valdes som nya ledamöter till aktiemarknadsbolagens styrelser var könsfördelningen i stort sett jämn både år 2015 och år 2016². Aktiemarknadsbolagens ägare väljer alltså redan i dag i hög grad kvinnor som nya styrelseledamöter i bolagen. Om utvecklingen fortsätter i samma takt som senaste åren kommer nivån minst 40 procent kvinnor sammantaget i aktiemarknadsbolagens styrelser att nås år 2020 enligt Kollegiet. Alecta anser att det inte är en proportionerlig åtgärd att införa en tvångslagstiftning med syfte att senast år 2019 nå 40 procent när bedömningen är att denna nivå kommer att nås år 2020 sammantaget i aktiemarknadsbolagen med nuvarande utvecklingstakt.

Rätten till likabehandling måste värnas

Företagens jämställdhets- och mångfaldsarbete är inte begränsat till bolagens styrelser och bedrivs av såväl affärsmässiga skäl som värderingsskäl. Det är fokuserat på process, till skillnad från kvotering där man snarare fokuserar på utfall (resultat). Erfarenheten är att en bredare ansats med mångsidighet i flera dimensioner - kompetens, erfarenhet, bakgrund och könsfördelning - och också förändring av attityder måste till om jämställdheten och mångfalden i bolagens ledningar ska öka. Rätten till likabehandling är utgångspunkten. Med tvingande kvoteringsregler cementeras i stället fast en indelning i ”kvinnor” respektive ”män”, det exakta resultatet av processen blir viktigare än rättvisa spelregler och några långsiktigt hållbara jämställdhetsförbättringar nås inte. Kvantitativa mål går före kvalitativa. Alecta anser att även detta talar emot lagförslaget.

Ökad regelbörda

Förslaget innebär ett ytterligare åliggande för företag. Det står därmed inte i överensstämmelse med regeringens intentioner att göra regelverken enklare för företag och minska deras administrativa börda.

² Kollegiets för svensk bolagsstyrning Uppdaterade statistik könsfördelning i börsbolagsstyrelser 2016-06-10, http://www.bolagsstyrning.se/nyheter/2016/uppdaterad-statistik-konsfordelning-i-bo_587

Risk för färre börsbolag

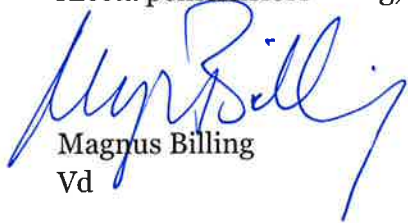
Nya bolag som står på tröskeln till att kunna börsnoteras kan komma att avstå på grund av alltför betungande regler. För globalt verksamma bolag kan en notering i USA eller England komma att framstå som mer attraktiv om inskränkningar i äganderätten bli alltför stor.

Vd som är styrelseledamot bör inte ingå vid beräkningen av könsfördelningen

En verkställande direktör i ett bolag är anställd i bolaget och anställs av bolagets styrelse. Aktieägarna (bolagsstämman) kan därmed inte påverka om en kvinna eller man blir bolagets verkställande direktör. Alecta anser det därför felaktigt att även verkställande direktören ska ingå vid beräkningen av könsfördelningen i styrelsen

Exkluderas verkställande direktörer vid beräkningen av könsfördelningen i bolagsstyrelser blir jämförelserna mellan aktiemarknadsbolagen mer rättvisande. Andelen kvinnor i respektive bolags styrelse kommer då beräknas på samma bas; antalet bolagsstämmovalda styrelseledamöter som inte är anställda i bolaget.

Alecta pensionsförsäkring, ömsesidigt

Magnus Billing
Vd

Magnus Ländare
Chefsjurist